

امتحانات متمرکز عمومی نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۱

ساعت برگزاری: ۱۰:۳۰ صبح نمره: ۱۷ مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حرف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حرف

مهر مدرسه

کد طلایی:

کد امتحان:	۲۴۰۱۱/۰۳
تاریخ آزمون:	۱۴۰۱/۱۰/۱۰
عنوان:	فقه استدلالی ۳
کتاب:	دروس تمهیدیه فی فقه الاستدلالی - جلد ۱ و ۲
محدوده:	جلد ۱: حج (ص ۲۴۱-۱۹۱)، جلد ۲: بیع، خیارات و ربا (ص ۳۹-۵)
حذفیات:	جلد ۱: محرمات احرام از کتاب حج (ص ۲۴۱-۲۲۷)

کلمه از نوشتن نام و نام خانوادگی در برگه امتحان و پاسخنامه، خودداری نمایید.

۰/۵

۱- احرام حج تمتع از کجا صورت می پذیرد؟ (ج ۱/ ۱۹۶)

- الف. برای ساکنین مکه از مکه و برای دیگران از بیرون مکه
- ب. از مکه یا یکی از مواقیع دیگر
- ج. از عرفات
- د. از مکه

۰/۵

۲- کسی که منزل او بین میقات اهل یمن و مکه باشد، برای عمره از کجا محرم می شود؟ (ج ۱/ ۱۹۹)

- الف. باید برگردد و از میقات اهل یمن محرم شود.
- ب. از ادنی الحل
- ج. از منزلش
- د. از یلملم

۰/۵

۳- چه زمانی «وقوف در مزدلفه» برای حاجی واجب است؟ (ج ۱/ ۲۱۵)

- الف. بین طلوع فجر تا طلوع شمس روز دهم
- ب. از طلوع شمس تا ظهر روز دهم
- ج. از غروب تا نیمه شب دهم
- د. در شب دهم تا طلوع فجر

۴- آیه شریفه: «لا تاكلوا اموالکم بینکم بالباطل الا ان تکن تجارة عن تراض» کدام یک از شروط متعاقدين را ثابت می کند؟ ص ۱۰

۰/۵

- الف. قدرت
- ب. عقل
- ج. اختیار
- د. بلوغ

۰/۵

۵- روایت: «البيعان بالخيار حتى يفترا» بر کدام خيار دلالت دارد؟ ص ۱۸

- الف. خيار مجلس
- ب. خيار غبن
- ج. خيار شرط
- د. خيار عيب

۰/۵

۶- در مورد بيع خيار، کدام گزینه صحيح است؟ ص ۲۰

- الف. شرط در بيع خيار تنها برای مشتری صحيح است.
- ب. مشمول روایت «المسلمون عند شروطهم» است.
- ج. شرط در بيع خيار تنها برای بايع صحيح است.
- د. باطل است.

۷- دلیل عقلی فوریت وجوب حج را توضیح دهید. (ج ۱/۱۹۲)

جواب: به حکم عقل اگر با تأخیر وثوق به اتیان واجب داریم، تأخیر واجب است و در غیر این صورت تأخیر واجب نیست. در مورد حج با توجه به بعد مسافت و سختی مسیر وثوق به بقاء و موفق شدن به حج وجود ندارد و لذا عقلاً باید فوراً اقدام به حج کند.

۸- کیفیت استدلال به صحیحه: «من أين يجرد الصبيان؟ فقال: كان أبي يجردهم من فخ» برای وجوب لبس ثوبین در احرام رجال را نوشته و اشکال این استدلال را بیان کنید (ج ۱/۲۰۲ و ۲۰۳)

جواب: استدلال: اگر پوشیدن دو لباس احرام واجب نبود، دلیلی نداشت که امام در آوردن لباس صبیان را تا فخ عقب بیندازد و اصلاً می توانست لباس آن ها را عوض نکند. (۱ نمره) اشکال: فعل امام دلیل بر جواز یا رجحان می تواند باشد نه وجوب. (۱ نمره)

۹- هشت شرط از شروط طواف را نام ببرید. ص ۲۰۵

جواب: نیت، طهارت از حدث اکبر و حدث اصغر، طهارت از خبث، ختنه بودن برای ذکور، ستر عورت، هفت شوط بودن، موالات، شروع و ختم به حجرا لاسود، قرار گرفتن کعبه در سمت چپ، گشتن به دور حجر اسماعیل و نه داخل آن، خروج از کعبه و شاذروان، اختیار در حرکت، حرکت بین بیت و مقام (بنا بر مشهور).

۱۰- یک دلیل برای لزوم احراز اصابت در رمی جمره ذکر نمایید. (ج ۱/۲۱۸)

جواب: غرض از رمی جمره صرف پرتاب نیست بلکه رمی جمره (پرتاب مصیب به جمره) است و در صورت عدم احراز اصابت و شک به حکم قاعده اشتغال باید پرتاب را تکرار کرد تا اصابت احراز و امتثال یقینی شود. [یا به حکم استصحاب عدم اصابت، اگر شک کنیم باید رمی را تکرار کنیم تا یقین به اصابت حاصل شود.]

۱۱- مبیت در شب سیزدهم در منا برای چه کسانی واجب است؟ (ج ۱/۲۲۴)

جواب: اگر کسی صید کرده باشد یا روز دوازدهم را بماند تا شب شود، باید در منا شب سیزدهم را بیتوته کند و آلا واجب نیست.

۱۲- نحوه استدلال به حدیث: «رفع القلم عن الصبی حتی یحتلم» برای اشتراط بلوغ در بیع را توضیح دهید. (ج ۱۰/۲)

جواب: حدیث بر خصوص رفع قلم مؤاخذه و تکلیف از صبی دلالت نمی کند؛ بلکه اطلاق دارد و شامل قلم وضع هم می شود. یعنی احکام وضعیه هم از صبی مرتفع است و صحت بیع هم حکم وضعی است؛ لذا بیع صبی صحیح نیست.

۱۳- یک دلیل برای بطلان شرط مخالف مقتضای عقد ذکر نمایید. (ج ۲/۲۱)

جواب: دلیل اول بطلان: نمی توان هم به شرط عمل کرد و هم به عقد وفادار ماند. پس یکی از آنها باطل است. اگر شرط باطل باشد که مطلوب ثابت می شود و اگر عقد باطل باشد، شرط ضمن آن هم به تبع باطل است. پس در هر حال شرط باطل است. [دلیل دوم: قرآن می فرماید به عقد وفادار باشید و شرط مخالف مقتضای عقد وفاداری به عقد و لذا خلاف مقتضای شرع و لذا باطل است.]

۱۴- خیار رؤیت یعنی چه؟ یک دلیل غیرروایی برای آن ذکر نمایید. (ج ۲/۲۶ و ۲۷)

جواب: اگر کالایی را به اعتماد رؤیت سابق یا به اعتماد توصیفی که از آن کرده اند، بخرند و بعد معلوم شود بر خلاف روایت سابقه یا توصیف است، خیار فسخ برای مالک جدید صادر می شود. (۱ نمره)

دلیل: کسی که به اعتماد رؤیت یا وصف چیزی را می خرد در ارتکازش برای خودش حق فسخ در صورت تخلف قرار داده است. پس خیار رؤیت و تخلف وصف به خیار تخلف شرط برمی گردد که ثابت است. (دلیل دوم: سیره عقلا در چنین مواردی برای مشتری حق فسخ قائل است و به همین دلیل شرعاً نیز خیار ثابت است، چون شرایط حجیت سیره وجود دارد.) (۱ نمره)

۱۵- «زیاده حکمیه» یعنی چه؟ و با توجه به روایت: «الفضه بالفضه مثلاً بمثل، الفضل بینهما هو الربا المنکر» توضیح دهید آیا

زیاده حکمیه در بحث ربا جایز است یا خیر؟ (ج ۲/۲۹)

جواب: زیاده حکمیه یعنی عملی را شرط کنند که انجام شود و مانند آن از اموری که شیئی نیست. (نمره ۰/۷۵) روایت اطلاق دارد و از هر نوع تفاوتی منع کرده است و مماثلت را شرط می داند (در مقدار) و لذا زیاده حکمیه نیز جایز نیست. (نمره ۰/۷۵)